

ність за розрахунками з бюджетом, а як «Інші оборотні активи» та «Інші поточні зобов'язання» відповідно, що також підкреслює зазначену невідповідність.

Наступним проблемним питанням, що виникає при відображенні ПДВ у бухгалтерському обліку є те, що правило першої події, яке використовується для визначення податкового зобов'язання або податкового кредиту, у бухгалтерському обліку не співпадає з моментом визнання доходів та витрат згідно П(С)БО. Як свідчить практика, одного правила першої події для виникнення податкового зобов'язання або податкового кредиту не достатньо, оскільки обов'язковою умовою для їх визнання є отримання від контрагентів такого документу, як податкової накладної. Проте, якщо контрагент не надасть податкової накладної, то, незважаючи на виконання правила першої події, права на податковий кредит і податкове зобов'язання у іншого контрагента не буде. Отже, виникають додаткові складнощі при відображенні в обліку ПДВ.

На відміну від загального порядку відображення у бухгалтерському обліку ПДВ, при застосуванні касового методу таких питань не виникає, оскільки податкове зобов'язання виникає у момент отримання грошових коштів за відвантажені товари або надані послуги. Тому податковий кредит виникає у момент сплати грошових коштів, що значно легше сприймається працівниками бухгалтерії підприємств. Отже, використання касового методу як основного, для багатьох підприємств полегшило б облік розрахунків за податком на додану вартість.

УДК 657

Федченко Т. В.,

к. е. н., старший викладач кафедри
бухгалтерського обліку,
Донецький національний університет
економіки і торгівлі імені Михайла
Туган-Барановського

ПОКАЗНИКИ ПРО ГУМАНІТАРНУ ДОПОМОГУ ЯК СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНОЇ ЗВІТНОСТІ

Основи формування соціальної звітності вітчизняних підприємств мають низку проблемних питань щодо організації бухгалтерського обліку відповідних суб'єктів соціально орієнтованого бізнесу як на мікро-, так і на макрорівні.

Соціальна відповідальність бізнесу — сучасна концепція підприємницької діяльності, яка характеризується добровільним зобов'язанням підприємства дотримуватися вимог законодавства та потреб зацікавлених сторін у різних сферах, проводити таку політику, приймати такі рішення, розвивати такі напрями діяльності, які є бажаними з точки зору цілей і цінностей суспільства.

Суб'єктами соціально відповідальної діяльності у сфері економіки є підприємства (організації), а їх відповідальність виявляється через дії конкретних індивідів, які були зумовлені їх належністю до даної організації.

Стейкхолдери (зацікавлені особи, які залежать від товариства або можуть впливати на його діяльність), а саме: працівники, акціонери, кредитори, споживачі продукції, ділові партнери, територіальна громада, суспільство є не лише об'єктами (реципієнтами) соціально відповідальних дій підприємств, а й активними суб'єктами відносин з бізнесом.

Відповідно до сфери соціальної відповідальності бізнесу пропонуємо виділити основного стейкхолдера, що може впливати на діяльність товариства та може мати бажання отримувати соціальну звітність щодо певних показників.

Мета впливу може полягати у врегулюванні різноманітних соціальних заходів держави і бізнесу задля досягнення спільних результатів у межах єдиного соціокультурного простору, для зміцнення стосунків між державним і приватним сектором економіки, а також для зростання довіри суспільства та міжнародної спільноти до державної влади України.

Першим на згадку приходять Міністерство соціальної політики України, яке діє на підставі Указу Президента України «Про Положення про Міністерство соціальної політики України» від 06.04.2011 № 389/2011 (Редакція від 28.03.2013, підстава Указ Президента 164/2013).

Основні завдання Міністерства соціальної політики України, які певним чином стосуються бізнесових структур, — це формування і реалізація державної політики щодо:

- прав громадян на працю, оплату праці, а також щодо нормування та стимулювання праці, професійної кваліфікації робіт і професій (навчання та перепідготовку кадрів), умов праці; регулювання ринку праці, процесів трудової міграції, визначення правових, економічних та організаційних засад зайнятості населення і його захисту від безробіття; забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків (гендерної рівності);

- надання соціальних послуг сім'ям, які можуть опинитися або перебувають у складних життєвих обставинах, людям похилого віку, інвалідам, бездомним особам і безпритульним дітям, дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування; надання адресної соціальної допомоги вразливим верствам населення, у тому числі малозабезпеченим і багатодітним сім'ям;

- гуманітарної допомоги.

Аналіз основних завдань Мінсоцполітики України дозволяє стверджувати, що бізнес структури безпосередньо є об'єктами уваги даного Міністерства за низкою питань економічної, трудової та філантропічної сфери. Отже, ймовірно, саме цей орган виконавчої влади держави може стати ініціатором складання соціальної звітності у межах інформаційної сфери відповідальності бізнесу.

Жовтневі зміни Закону України «Про гуманітарну допомогу» (від 22 жовтня 1999 року № 1192-XIV (Із змінами, внесеними згідно із Законами, останній № 5463-VI від 16.10.2012) призвели до розширення повноважень Мінсоцполітики у лютому 2013 року, що затверджує обов'язковість бухгалтерського обліку та щомісячного складання звітності про гуманітарну допомогу і рух валютних коштів на рахунках її отримувачів.

Мінсоцполітики — здійснює контроль за транспортуванням, отриманням, збереженням, охороною, складуванням, розподілом, цільовим використанням, обліком гуманітарної допомоги, підготовкою відповідної статистичної звітності; забезпечує висвітлення через ЗМІ всіх аспектів своєї діяльності щодо отримання, розподілу та використання гуманітарної допомоги.

Отримувачі гуманітарної допомоги та набувачі гуманітарної допомоги (юридичні особи) ведуть бух. облік гуманітарної допомоги, складають відповідну звітність і щомісячно подають до Мінсоцполітики (доки не буде використано весь обсяг отриманої гуманітарної допомоги).

Митними органами України щомісячно складаються звіти за встановленою формою відповідно про митне оформлення вантажів з гуманітарною допомогою, подаються до Мінсоцполітики.

Філіями (територіальними управліннями) НБУ щомісячно складаються звіти про надходження на рахунки в іноземній валюті отримувачів гуманітарної допомоги коштів в іноземній валюті, подаються до Мінсоцполітики.

Отже певні соціальні показники щодо гуманітарної допомоги можна буде знайти у щомісячних звітах бізнесових структур і статистичній звітності, яку контролює та оприлюднює у засобах масової інформації Мінсоцполітики.